N^RO 10.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 2. Lutego. V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 22 stycznia. Ministrem woiennych lądowych sił mianowany Generał od Infanteryi Barkłay de Tolli—Przywzięciu twierdzy Potow nad morzem czarnym stracili Turcy 1500 ludzi zabitych lub utopionych. *Zwycięzkie woyska nasze* wzieły w niewolą 283 ludzi, i więcey 20 znamion zdobyły. Z naszey strony poległo 70 a ranę odniosło 234. W twierdzy znaleźliśmy dział 34, wiele bomb, kul, prochu i inney amunicyi, Głòwno kommenderuiący w Gruzii Generał od kawaleryi Tormansow przy tym rapporcie przysłał klucze od twierdzy Potow i 7 znamion.

Krowia ospa tak pożyteczna i tak w skutkach swoich pewna zaczyna iuż upowszechniać się w prowincyach Rossyi. Małorossyanie przyiąć niechcieli z początku tego zbawiennego srzodka, powoli spoufalili się z tym zbawiennym lekarstwem. W Czernichowie w ostatnich 7 latach zaszczepiono krowią ospę 56 tysiącom i 115 młodzieńcom z których ani ieden niechorował na ospę naturalną ani umarł. Wszyscy teraz ludzie z każdey klassy chętnie używaią tego srzodka na zachowanie życia młodzi—Samobóystwo tak rzadkie i prawie niesłychane w Rossyi zdarzyło się w stolicy z powodu lekarza iednego, który zaięty różnemi choremi i roztargniony powiększył cierpienia nieszczęśliwego kolleskiego Assessora Zasiekina w czasie kampanii włoskiey ranionego a potym z całą pensyą od służby uwolnionego. Smierć iego niegodna człowieka rozumnego, chociaż zkąd innąd był mąż dostoyny, będzie nauką ażeby niepowierzać się lekarzom, tylko z ostróżnością.

Podług doniesień z naddniepru i okolic Odessy osadnicy tameczni nieskończenie cieszą się z losu swoiego. Maią mieszkania i narzędzia wiecznym prawem od skarbu sobie dane; niepłacą żadnych akcyz, niedaią rekrutow, niewnoszą podusznego; opłacaią iedynie podatek ziemny po 170 sztiwerow od 180 morgow, które posiada każda familia. Koloniści są prawie wszyscy z nad Renu i Niemiec. Rybitwa i polowanie wolne im bez żadney opłaty. Okolice tego kraiu są piękne w każdym względzie: klimat ciepły, ziemia urodzayna. Od 1803 roku do teraznieyszego 1810 osiadło tam 3137 familii czyli 15120 dusz we 12 wielkich włosciach. Zatrudniaią się oni rolnictwem i uprawą winnic: w roku 1808 zasadzili 20000 latorosli. Na osady w te strony przyszło wielu Bulgarow i Turkow. W ostatnim roku przeszło przez Białystok 860 familii, to iest dusz męzkich 2290, żeńskich 2073, małoletnich 1896 dusz, a wyżey 15stoletnich 2569. Nadto ze Szląska wyszło 100 familii z rękodzielni sukiennych. W teyże stronie zaprowadzaią się trzody owiec zagranicznych w żadney porze z pola nie schodzących — W Ekaterynosławiu iest 15 wsi osadniczych. Kolonistow z Niemiec liczy się dusz 667, a Menonistow z okolic Gdańska przybyłych iest 1972. Ostatni maią daleko większe wygody od tych, których używali na mieyscu urodzenia swoiego. Założyli ogrody owocowe, winnice i drzewa morwowe na iedwabniki. Rząd darował Jm do sta owiec hiszpańskich. Menonisci do tego stanu przyszli, że buduią własne statki i z onemi na morzu czarnem handluia —Rzemieslnicy sukienni ze Szląską i Saxonii na osadę do Krzemenczuka przybyli zatrudniaią się fabryką sukna dla żołnierzy — Miasto Odessa coraz barziey zaludniać się zaczyna; a stawszy się składem produktow Dnieprem i Dniestrem spławianych, bydz może z czasem pierwszym portem na morzu czarnem. Ztąd Sztambuł szukać może żywnosci dla swoich mieszkańcow. Drugi skład niemniey pożyteczny dla południowych mieszkańcow iest w Taganrogu. Sol z iezior Krymskich zbierana wielką iest wygodą dla okolicznych miast i wsi: przedaie się albowiem za całe nizką cenę.

PARYŻ 16 stycznia. Monitor urzędowie ogłosił następuiącą wiadomość co do rozwodu Napoleona z Józefą. Xiąże Arcy-kanclerz upoważniony od Jmperatora i Jmperatorowey zapotrzebował zdania duchownego sądu Paryzkiego. Ten trybunał, odbywszy zwyczayne formalności i wysłuchawszy świadkow, przez wyrok d. 9 ogłosił szluby małżeńskie Imperatora Napoleona z Jmperatorową Józefą za żadne i zupełnie ten związek duchowny skasował. Dnia 12 sąd metropolitalny potwierdził tę decyzyą w całey rozciągłości. Swiadkami byli Xże Neufchatel, Xże Fryulu, Xże Beneventu. Sąd metropolitalny radził się w tey ważney okoliczności komitetu duchownego z kardynałow Fesch, Maury, Caselli, Arcy-biskupa Tours, i Biskupow Nantes, Evreux, Treviru i Vercelli oraz Opata Emmery złożonego. Ten komitet znalazł wyrok stosowny do zwyczaiow kościoła francuzkiego, kanonow, dekretow koncyliow, i zgodnie iednomyslnością przyioł zasady i powody wyroku. Te szczeguły i doskonałość takich mężow zaspokoić mogą wiernych, albowiem ściśle chciano stosować się do praw kościoła.

Imperator wyrokiem swoim rozkazał wybrać 11400 konskrypcyonistow na rok 1810 z królestwa włoskiego. Drugim wyrokiem ogłosił przebaczenie i amnestyą dla zbiegow i sprzeciwiaiących się prawom konskrypcyi. Dla po-

kazania gwardyi narodowey departamentu północnego monarszego ukontentowania, Jmperator postanowił wcielić do swoiey gwardyi regiment 4robatalionowy z ochotnikow gwardyi narodowey spieszących na obronę brzegow Flandryyskich i kanałowych wybrany. Ten regiment zbier-ć się będzie w Lille. Gwardye narodowe, które były rozpuszczone z rozkazem udania się do domow, nagle przeciwny rozkaz odebrały, i zgromadzać się zaczeły w okolicach Gand; co stało się powodem do wielu domysłow. Mar: Bessieres Xże Jstryi obioł dowodztwo gwardyi Jmperatorskiey.

D. 15 Napoleon w Tuilleries dawał audyencyą deputacyom kollegiow elektoralnych. Przyiowszy powinszowania odpowiedział w tey myśli. „Dziękuię wam za uczucia oświadczone. Szczególniey przywiązany iestem do wybierczych zgromadzeń państwa moiego. Ustanowiłem one ażeby były posrzedniczém mieyscem między mną a ludem, ażeby przenosiły do iego wiadomości, i wpaiały w niego moią miłość i całą usilność o iego szczęście i chwałę. Powtarzam że pracuię na sławę, bo rozumiem że bez niey niema szczęścia dla Francuzow“ — Dwór Jmperatora ma bydź powiększony do 100 szambelanow, 18 koniuszych, i 24 kamerdynerow: z pierwszych 36 otrzymało tytuł hrabiow — Ambassąda szwedzka dostąpiła rzadkiego honoru, i tey przed innemi dystykcyi, że prezentowaną została Jmperatorowi przed ratifikacyą traktatu —

Dnia 21 grudnia nieiakiś Argenton szpieg angielski na śmierć wyrokiem kommissyi skazany i późniey roztrzelany został. Kilka podróży odprawił z Oporto do Lizbony i iako szpieg oraz zdrayca miał kilka konferencyi z G. Wellesley. Na rozkaz Mar: Soult był poymany, lecz uciekłszy z więzienia do Anglii nieprzestał przysługiwać się temu narodowi. Późniey na brzegach ciaśniny Manche poymany, i przed sąd stawiony; gardłem swoich zbrodni przypłacił. Z tey okoliczności rozeszło się wiele wieści przeciwnych honorowi Marszałka Soult Xcia Dalmacyi: lecz Jmperator zupełnie ufa wierności tego Wodza: nakoniec Monitor ogłosił że te wieści były zmyślone i fałszywe.

MADRYT d. 1 stycznia. G. Romana obiowszy dowodztwo nad szczątkami armii Mancha i Extremadura pod Ocanna rozgromioney wydawał liczne odezwy, na zebranie rozproszonych insurgentow: mieysce zgromadzenia się było w okolicach Carolina. Tym czasem M. Victor Xże Belluno napadł na Insurgentow i do reszty rozproszył: mianowicie ieden regiment iazdy hiszpańskiey miał bydź zupełnie wycięty od przedniey straży fr. G. Latour Maubourg natrafiwszy na ieden mały oddział rokoszanow uderzył, i natychmiast 100 ludzi trupem położył, drugie tyle ranił, a 60 uwięził. G Milhaud z iazdą rozproszył między Huerta i Cuenca sławną kupę Empecinado; z tey 30 i samego naczelnika zabił, a 50 schwytał. Późniey tenże wodz w Arragonii w Molina ustanowioną Juntę poymał i wiele broni zabrał. To są tylko małe początki wstępne do wielkich czynności.

G. Blake powołany przez naywższą Juntę Katalońską, ufaiąc srzodkóm przez siebie użytym dla zrobienia powszechnego powstania ludu, oddawał w zakład swoią głowę ieżeliby nie uwolnił w kilku dniach całey Katalonii i niewypędził z niey francuzow. A zatym obiął dowodztwo woyska regularnego, i milicyi z każdey klassy bez wyiątku od lat 15 do 45 do niey powołaney. Z tym nieprzyiacielem walczył M. Augereau. Dnia 10 grudnia pod gorączarną stracił Blake 100 ludzi. Dla przytłumienia insurrekcyi G. Verdier pociągnoł na Darnious, Aguillana, Gus, Massanet i Monga. G. Souham pomaszerował do Bognolas Crespia Espinavera. Dnia więc 21, 22, 23, 24, 25 nastąpiły rozmaite gonitwy. Góry i doliny trupami nieprzyiacielskiemi są zasłane. Nieiaka liczba wieśniakow z bronią poymanych na drzewach koło drog wielkich powieszoną została. G. Souham ścigał rokoszanow do Campredon i Ripolle; w pogoni zabrał 400 ieńcow z regimentu Szwaycarskiego. Toż G. Fontana dowodzący włoską brygadą przyłożył się do odniesienia pomienionych korzyści. GG. Souham i Verdier czynili naydoskonalsze obróty i zasłużyli na naywiększe pochwały. Dywizye insurgentow stoiące w Olot, Vich, Hostalrich zostały odparte. Komunikacya w tey stronie zapewniona: miasto Lanpourdan spokoyne. Gironna opatrzoną będzie w żywność na 4000 ludzi.

Wszystkie te wypadki niczym są w porównaniu do tych, iakie Napoleon gotuie. Już konskrypcyoniści weszli do tego królestwa; iuż pierwsze kolumny Xcia Abrantes spuszczaią się z gór Piryneyskich: iuż zapowiedziany mieszkańcom wielki marsz liczney armii: obywatele Bordeaux i Bayonne odebrali rozkaz przygotować żywnośó na 10 żołnierzy na każdy dzień na iedney kwaterze, a tak wielki przechod nieskończy się iednego tygodnia. Legion 2gi Nadwiślański G. Bronikowskiego tu spodziewany. W połowie tego miesiąca Vice-hetman Berthier miał do nas wyiechać, a wpołowie lutego sam Jmperator miał Paryż opuścić.

LONDYN d. 8 stycznia. Niepomyślne biegaią wieści o interessach naszych w Indyach wschodnich. Nieposłuszeństwo części woysk naszych zrodziło naysmutnieysze skutki. Wszystkie środki przedsięwzięte dla uspokoienia były daremne, woysko dopuściło się wielu gwałtow: lecz rozumieć należy iż fałszywy iest odgłos o zamordowaniu G. Barlow i uwięzieniu Lorda Minto. Mówią że urzędowe doniesienia o tey swywoli żołnierza przyszły lądem: to pewna że ieszcze nic urzędowego o tym nieogłoszono. Rząd rozkazał ażeby woyska zabierały się na statki które mią płynąć do Indyi. Zapowiadaią że Ministrowie odwołuią Barlow i Duncan z rządow w Madras i Bombay. Ostatni wysłużywszy lat 40 na wschodzie, zdaie się iż na własne żądanie do oyczyzny powróci. Lord Minto w pismie swoim do Gubernatora Madras z przesadą podobno wyraził przestępstwo officerow. Pisze on, że ich pisma są obłędne, że ich zasady niebezpieczne zmierzaią do obalenia woyskowey karności i rządu Brytanii W. w Indyach; że lubo te pisma są dziełem niektórych stronnikow, lecz oni wciągneli w swoie nierozsądne proiekta wielu młodych officerow. Daley wyraził Lord Minto, że na pozor naypokornieysza officerow prośba, iest

właściwie domaganiem się całey armii, która grozi Rządowi i interes officerow wspiera, gotowa swoich gubernatorow i przełożononych skasować lub nowych obrać. W rzeczy samey, tłumaczy się dalej Lord Minto, sprawcy wzywaią woysko do naradzenia się względem niektórych srzodkow obrony zamku S. Jerzego i do wsparcia zuchwałey prozby o oddalenie pierwszego członka rządowego; dosyć wyraznie pokazuią że gdyby rząd naczelny nie przystał na oddalenie niemiłego im Gubernatora, sami gotowi to uczynić i nowego mianować. Słowem pokazuie się z pisma Lorda Minto, że naglące okoliczności nakazuią przedsięwziąć naypredsze i nayskutecznieysze srzodki dla przytłumienia wybuchaiącego buntu, ktory grozi naywiększym niebezpieczeństwem naszym naypięknieyszym osadom w Indyach wschodnich, a który w początkach mógłby zostać zgaszonym przez nayumiarkowańsze srzodki cywilney władzy. Lord Welington niezawodnie płynie do Indyi wschodnich.

Okręty z Ameryki przyniosły wiadomość że stany ziednoczone włożyły embargo na okręty nasze: lecz niema o tym urzędowey pewności—Bathurst poseł nasz w Austryi do nas powraca—Xże Staremberg poseł austr: ieszcze tu bawi: niedawno długą miał konferencyą z ministrem spraw zagranicznych i kanclerzem izby skarbowey: wkrótce potym sekretarze pomienionego Xięcia udali się do Paryża: ztąd niektórzy cieszą się nadzieią pokoiu za posrzednictwem Austryi — Niezgoda nowa między Lordem Wellesley a Perceval powstała szczegulniey, że pierwszy chciał wprowadzać do ministerium P. Canning, a ostatni żądał zrobić mieysce dla Lorda Sidmouth i iego przyiacioł—Katolicy irlandzcy wybieraią reprezentantow swoich dla przedstawienia ich prozby otwieraiącemu się Parlamentowi o przywileie równości z Protenstantami— Xże Cumberland mianowany Gubernatorem w Portsmouth. Regimenta niektóre odebrały rozkaz udania się do tego portu, między innemi pułk szkockich goralow tam pociągnoł. Siadać będzie woysko na statki i popłynie podług iednych do Portugallii a podług drugich, których iest większa liczba, do Indyi.

FRANKFORT d. 16 stycznia. Godność cesarska rzymska i Niemiecka ustała roku 1806 przez zrzeczenie się Franciszka 2. Mógł więc w tenczas W. Napoleon przyiąć ten tytuł. Rok 1809 uwieńczaiąc Napoleona tylu zwycięztwami dał iemu państwo Rzymskie. Cofnoł Napoleon dar biskupom rzymskim przez poprzednika Karola W. uczyniony: iako więc pierwszy i prawy Monarcha może użyć praw słusznych i wziąc tytuł Imperatora francuzkiego i Rzymskiego. Napoleon oddał Rzymianom orły, które Karol W. przeniosł z Rzymu do Akwisgranu: uczynił Rzymian wspólnikami swoiey chwały. W tysiąc lat po Karolu W. będzie wybity medal z napisem Renovatio Imperii. Cesarstwo zachodnie rzymskie przez Karola W. do Frankow przeniesione po tylu wiekach zapomnienia z większą okazuie się swietnością. Napoleon W. powinien bydź uważany założycielem nowego państwa zachodniego czyli Opatrznością dla całey Europy oświecoey. Tym sposobem pokoy zupełny przywrócony będzie na lądzie. W tenczas wszystkie ludy iednym węzłem spoione wiernie zachowaią się. Słowem interes Europy i własny wyciąga ażeby Napoleon przywrócił Państwo zachodnie. (Z Monitora:)

Woyska austryackie będą zmnieyszone. Ze 14stu regimentow liniowych granicznych żołnierze będą uwolnieni od służby lub do innych pułkow przeniesieni: officerowie rozwiązanych regimentow odbierać będą połowę pensyi aż póki do czynney służby niepowrócą. Gazeta dworska wiedeńska donosi że Cesarz, widząc Austryą w stosunkach pokoiu z sąsiadami, rozkazał w masie urlopować z armii, kiedy teraz regimenta powracaią na kwatery dawnieysze pokoiu. " Dwór wiedeński wysłał gońca do Sztambułu dla przywrócenia regularnego biegu poczt przez państwo Otomańskie. G. Dumas Kommisarz fr: zostawiony w Wiedniu do spełnienia przez Cesarza przyiętych obowiązkow udarowany tabakierą kosztowną wyiechał do Paryża. Tamże udał się G. Rapp wysłany od Cesarza dla obrachowania zapłaconych kontrybucyi. Zabieranie srebra uczyniło wielkie wrażenie na umysłach, i przeto exekucya tego edyktu wstrzymaną została.

Xże Prymas miał kilka konferencyi z Napoleonem; wszystkie niekrótko trwały. Niegdyś miasto Frankfort było stolicą, w którey Rzesza niemiecka Cesarzow obierała—Król Bawarski podług wszelkiego podobieństwa układa ważne interessa w Paryżu. Wyieżdżaiąc z Munich dla rządow państwa zostawił pierwszego ministra stanu Grafa Montgelas z nadzwyczayną wielką władzą dla utrzymania toku spraw królestwa. W nocy d. 12 przybiegł goniec z Paryża i powołał tego męża do Króla i Imperatora. Niezwłócznie pobrawszy wiele z archiwum taynego papierow i kart udał się w tę drogę. Mówią iż wielkie rzeczy traktuią się i że wielkie zamiany kraiow nastąpią.

Woyska francuzkie opuściły zupełnie kraie austr. W rzędzie zburzonych twierdz ostatnią iest Klagenfurt. Dnia 21 grudnia ruynować się zaczeły fortyfikacye tego miasta. Pierwsze miny tak były mocne, że wysadzone ogromne bryły ledwo za kwadrans spadły na ziemię. Z takiego wstrzęśnienia kilku ludzi i wiele koni zgineło; wielu skaleczonych zostało; domy o krokow 120 wiele ucierpiały. Wszystkie bramy są zniesione. To miasto zupełnie będzie otwarte i z przedmieściami złączone. Kiedy tak spełniony został traktat, kiedy kontrybucye wypłacone, a fortece zniesione zostały, kiedy Tyrol uspokoił się a Hoffer życie stracił lub one uniosł do Wiednia, woyska fr: rozłożyły się na leżach w Bawaryi, Szwabii, Frankonii, a zaś woyska ligi reńskiey poszły do swoich kraiow. Korpus Mar Oudinot stać będzie między Auszpurgiem i Ulmem, korpus Młka Davoust koło Ratyzbony i Ingolsztadu, korpus Młka Masseny w Inviertel i Xięstwie Saltzburskim oraz Berchtolsgaden, korpus 4ty od 30 t. w okolicach Bambergi, Wirtzburga i Aschafenburga, woyska saskie w swoim kraiu: woyska włoskie i fr: pod rozkazami Marszałkow Marmont i Macdonald rozłożyły się w Illiryi

Tyrolu i królestwie włoskim. Ciągnienie nawet woyska ustało. Jedna tylko dywizya Rouyer,złożona z kontingensow Xiążąt Nassauskich, Saskich, Anhalt, Szwartzenburg, Waldeck odebrała rozkaz za Ren przechodzić i wgłąb Francyi pospieszać: w rzeczy samey d. 15 przednia straż tey dywizyi w okolicach Manheimu za Ren przeprawiła się. Francuzi powracaiąc z Austryi przynieśli z sobą wielką ilość bankocetlow, niemogąc wszystkich na mieyscu wymienić; teraz przedaią za naytańszą cenę ażeby tylko mieć gotowiznę. Woysko ma nadzieię długo zostawać w tym stanie odpoczynku, a przeto officerowie i żołnierze sprowadzaią z Francyi swoie żony i familie: przynaymniey do pogodnieyszey pory kwatery nie będą odmienione. W iedney Bawaryi liczą 80 t. samego woyska fr: oprócz narodowego. Przez Anszpurg w przeciągu dni 14 przeszło 50 t. żołnierza licząc w to ieńcow austr: z Francyi odesłanych.

HAMBURG d. 25 stycznia. Przeszły król szwedzki Gustaw Adolf 4 będąc w Stralzundzie dał na ubogich 77 czer: zł. Miasto nasze przed kilku dniami opuścił udaiąc się do Carlsrhue. Mieszkańcy Pomeranii cieszą się z powrótu pokoiu i uwolnienia od opłaty zaległych kontrybucyi—W Teningen ustanowiona od króla duńskiego kommissia znalazła że niektóre okręty istotnie były Amerykańskiemi i ztamtąd z towarami przypłynęły, azatym sekwestr: z tych produktow został zdięty i przedaż wolna ogłoszona—Królewicz szwedzki Xżę Augustenburg przybył do Gothenburga stokrotnym z dział wystrzałem powitany. Pożegnanie tego męża z obywatelami Norwegii kosztowało miastu Christiania 100 t. talerow. Od wszystkich iednostaynie kochany i poważany zostawił po sobie drogą pamiątkę. Negocyacye między Francyą a Szwecyą nie ustały ieszcze lubo traktat dnia 6 podpisany został. Gońcy nieprzestaią biegać z Paryża do Sztokolmu i nawzaiem—Los Hannoweru ieszcze wątpliwy, cały lub tylko część iego ma bydź przyłączona do królestwa Westfalskiego: w całym tym kraiu liczy się iak w Tyrolu na 600 t. ludności — Anglicy krążą w Bełcie: 200 ich żaglow odpłynęło z Gothenburga na morze: nie będą mieli odtąd żadnego wstępu do Szwecyi, na morze Baltyckie i do całego lądu. W Europie iedna Turcya dla nich niezamknęła portow swoich.

WARSZAWA d. 31 stycznia. Tuteysze towarzystwo przyiacioł nauk d. 7 zrobiło adres do narodu dla złożenia składki na wystawienie wspaniałego monumentu w Toruniu nieśmiertelnemu Astronomowi i Matematykowi Kopernikowi. Różne lecz wszystkie dostoyne osoby wybrane są z współrodakow na zebranie tey składki. Między innemi w tym adresie wyrażono „Bez Kopernika, Anglia niemiałaby Newtona, Francya niemiałaby Descartes. Parlament angielski wyrokiem swoim kazał przenieść popioły Newtona do grobu królewskiego i ze skarbu narodowego wystawić wspaniałą statuę temu wielkiemu mężowi. Narod francuzki postanowił złożyć popioły swoiego filozofa w Panteonie i kosztem publicznym wznieść dla niego monument—Uczniowie szkoły inżynierow i artyleryi, którzy na popisach biegłemi okazali się, d. 1 marca przechodzą do służby czynney do woyska w randze podporuczników. Na mieysce wyszłych przyymowana będzie młodzież,któradowiedzie postępu swoiego w matymatyce aż do sekcyi konicznych a w rachunkach aż do porównań 2go stopnia—Umarł tu Pułkownik Kamieński komendant placu tuteyszey stolicy. D. 27 odprawił się obchod pogrzebowy z całą okazałością woyskową. Między ozdobami widziano karabiny, bagnety, chorągwie, kule i działa: między temi znaydowały się zdobyte na nieprzyiaciołach.

Król saski w marcu tu spodziewany. Graf Esterhazy poseł austryacki w Dreznie iest oczekiwany. Dnia 21 iedna kolumna woysk saskich przybędzie do kraiu. Wielorakie czynią się przygotowania na przyięcie zwycięzkiego woyska— Komory celne na granicach Gallicyi są zniesione. Regimenta tego ostatniego kraiu po wykonaney przysiędze wierności Fryderykowi Augustowi nazywać się będą podług rozkazu Xcia Poniatowskiego, regimentami Xięstwa Warszawskiego, i odtąd nowemi numerami będą znaczone— Jest wiadomość o niejakim Gieyszterze, który z podporucznika w 1794 w regimencie Wodzickiego, dostąpił teraz stopnia dwubunczucznego Baszy Sylistryi. Ma lat 57, służył w nizkich rangach w czasie kampanii roku 1794, zostawał przeszło lat 2 w Kiowie ieńcem; w legionie polskim nad Renem był Rotmistrzem; nakoniec dostał się do Turcyi, i tam od lat 2 w służbie woyskowey zostaie.

ROZNE wiadomości. W Sztambule Dendrino były Kanclerz dawniey Rzeczypospolitey Yońskiey na wolność puszczony. Anglicy opanowali wyspę Vito, która iest zasłoną portu w Corfu. W Malcie skonfiskowano 80 okrętow austr; podobny los potkał wszelką własność austr: we wszystkich portach, gdzie Anglicy panuią. W kawiarni Loyds poczyniono wielkie zakłady że tego roku przed 1 lipca woyska angielskie ustąpią z Hiszpanii i Portugallii i że do nowego roku 1811 pokoy morski nastąpi—

Minister woienny doniosł w rapportach Napoleonowi że Francya ma 100 t. karabinow i 40 t. dział nowych w arsenale, oprócz zdobytey znaczney liczby oręża na nieprzyiacielu, że armia zmnieyszoną bezpiecznie bydź może, chybaby zmieniły się okoliczności: że Francya zawsze potężną bydź może licząc 38 milionow ludności. Minister skarbowy przedstawił że podatki bynaymniey podwyższonemi w czasie woyny nie były, lubo dochody celne zupełnie upadły; że skarb fr: w porównaniu z angielskim znayduie się w stanie dalekolepszym. Francya nie płaci procentu od długu narodowego, który co rok umnieysza się, nad 111 milionów, gdy Anglia płacić obowiązana prowizyi 756 milionow. Słowem wydatki angielskie przy każdorocznych pożyczkach przewyższaią rozchod fr: 1304 milionami. Zbudowane miasta, wzniesione na granicach twierdze, pokopane kanały, dobyte porty, przechylaią szalę administracyi skarbowey zupełnie na stronę Francyi — Adiutanci Vice-hetmana Berthier wyiechali do Hiszpanii.

DODATEK

DODATEK Nro 10.

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 2. Lutego. ROKU 1810.

WILNO V. S. 27 stycznia. JW. JXiądz Piotr Samson Toczyłowski Biskup Bellineński Suffragan, Prałat, Kantor Katedry Wileńskiey, Kawaler Orderu S. Stanisława, 40-letnią usługą w Dyecezyi Wileńskiey w naytrudnieyszych okolicznościach kraiowych Mąż znaiomy Publiczności! Skołatany wiekiem, i ciągłą pracą, zostawiwszy naypięknieyszy przykład życia swoiey Familii, zszedł z tego świata w Ru 1808 9bra 19 dnia, żałowany od Przyiacioł, Krewnych i całey Kapituły Wileńskiey. — Po ustałém życiu tego szanownego Obywatela! Liczna Familia pozostała, powodem krwi iedności, i dowodow prawnych sobie służących, rozwinęła process twardy w Subselliach Ziem: i Grodzkich Pttu Wileń: oraz w Sądzie Głównym Litewskim Wileńskim dowodząc nielegalności zostawionym Tranzaktom! Lecz wkrótce ten pożar domowy ugaszonym został. — Bowiem Obywatel znaiomy całey Publiczności, z ciągłych prac i urzędowań prawie od dzieciństwa w Pcie Wileńskim z chwałą piastowanych! W. JPan Kanuty Seybutt Romanowicz, Pisarz były Ziem: Wileński, przyiaciel ludzi i spokoyności, naywiększym usiłowaniem, gruntownem i mocnym przekonywaniem stron rzecz z sobą maiących, w własnym swoim domu tu w mieście Wilnie, ustroniaiąc nawet własne interessa, poróżnioną Familią do zgody i iedności doprowadził. — Dokumentem wieczysto-zrzecznym w Aktach Ziem: Wileń: dnia 27 tego Msca nawzaiem przyznanym, spory procederowe z WW. Wańkowiczami Sędziami Ziem: Wileń: umorzył. — Wdzięczna przeto cała Familia Domu Toczyłowskich, takowy upominek swoiemu Dobroczyńcy w Gazetach publicznych zapisuie. — Maciey Toczyłowski Szam:

Józef Podczaszy Wołkowyski Stryi, Hieronim Prezydentowicz Ziem: Lidzkiego Synowiec w osobach swoich i w imieniu własne małoletniey Synowicy Siostry Pauliny Gzowscy czynią ostrzeżenie w następney okoliczności: Gdy po zeyściu ś. p. JWJXdza Onufrego Gzowskiego Prałata Archi-Dyakona Mińskiego Kanonika Katedralnego Wileńskiego, Proboszcza Borysowskiego, pomimo różnych Konsukcessorow wyż rzeczonych Józefa i Hieronima Gzowskich, WW. JPP. Wincenty Podkomorzy Pttu Kopyskiego i Stanisław Porucznik woysk Rossyiskich Gzowscy w części tylko maiąc prawo osięgać sukcessyą, przecież wszelką po zeszłym JW. Archydyakonie pozostałość na samoiednych siebie przywłaszczać przedsiewzięli; wraz ze śmiercią zeszłego JW. Archydyakona w Ru 1809 w Mscu 8brze w maiętności Ratuiczach w Pcie Borysowskim Guberniı Mińskiey zakroczoną, kiedy w tym czasie rzeczeni Józef i Hieronim Gzowscy odlegle w Guberniach Litewskich znaydowali się i o słabości JW. Archydyakona niewiedzieli, wzmienieni Wincenty Podkomorzy i Stanisław Porucznik woysk Ross: Gzowscy, wszelkie obligi, ruchomość kosztowną, summy gotowe i dalszy znaczny maiątek zagarneli. — Przeciwko iakiemu postępkowi bezprawnemu, iako też o usposobieniu nieiakiegoś titulo Testamentu, w istocie przez zeszłego JW. X. Archydyakona niezostawionego rospoczą wszy imieniem swoim Józeff i Hieronim Gzowscy w Ziem: Borysowskim powiatowym Sądzie process, przez nnieyszą publiczną awizacyą ostrzegaią wszystkich dłużnikow zeszłego X. Onufrego Gzowskiego Prałata Archydyakona Miń: Kanonika Wileńskiego, Proboszcza Borysowskiego, ażeby summ ani kapitalnych, ani procentowych WW. Wincentemu i Stanisławowi Gzowskim, niemniey i samym osobom przywłaszczaiącym sobie nienależnie prawo do sukcessyi bez zniesienia się z pomienionym Józeffem i Hieronimem Gzowskiemi niewydawali, obligow nie zmieniali, i w żadne niewchodzili układy; tudzież ażeby też nikt żadnych wlewkow nienabywał, gdyż pewną stratę mieć będzie. — Na skutek czego niniejszą awizacyą zakłada się areszt u wszystkich debitorow zeszłego JW. JX. Archydyakona tak na summy kapitalne, iako i procentowe, i ażeby nikt niewiadomością nie wymawiał się potrzykroć w Kuryerze ogłasza się: — Datt w Wilnie Roku 1810 Januarii 20 dnia. — Józef Gzowski Podczaszi Wołkow: Hieronim Gzowski.

Excerpt Ru 1809 Msca Januarii 24 oświadczenie imieniem Star: Hillela Ickowicza kabacznika mieszkańca Butrymańskisgo, czyni się z takowego powodu: iż w Ru przeszłym 1809 w dniach, 20, 21, lub w 22 Aprila, gdy był potrzebny pożyczenia rubli srebr: 800, miał przygotowany Cerograf z podpisem swym i swiadka Josiela Cemachowicza Szkolnika kahału Wileń: w iakowych to dniach, po napisaniu, niewiedzieć gdzie takowy Cerograf zgubionym został, bez wzięcia na ony od nikogo pieniędzy; przeto ieśliby się u kogo oświadczaiącego się na wyż rzeczoną summę Cerograf mógł się znaydywać, onego zwrótu doprasza się; a w przypadku, gdyby kto za takowym Cerografem, chciał upominać się summy w onym wyrażoney, za nieważny ogłaszam: gdyż bez wzięcia pieniędzy, a tylo do przypadku napisany został, i takowe uwiadomienie zapisuiąc w Akta publiczne, one potrzykroć przez Kuryera Litt: awizować będzie — u tego Oświadczenia podpis takowy, Hillel Ickowicz Kabacznik. Zgodno z Protokułem, Wincenty Wencewicz Gr: Wileń: R.

Niżey podpisany zawiadamia publiczność przez niniejszą w Gazetach Kuryera Litt: awizacyą. — Że Anna z Michalskich Nekszyńska potaiemnym weyściu w ślubne związki z Janem Nekszyńskim synem niżey wyrażonego, w pożyciu kilkoletnim z swym mężem zaięta ciągłą usilnością ubezpieczenia lo u swoiego w następność, zdradliwym sposobem wymogła od męża na imie swoie, różno-czasowie wydane na rozmaite ilłoście Wexle i Karty, a mianowicie w Ru 1807 wzięła, bez danych pieniędzy, wexel na czer: zł: 300, o zniweczenie których na twierdzy Ukazu Rządu Guber: Wileń: rozpoczęty przez Męża w Sądzie Woyt Ławniczym Wileń: proceder, aby przeto nikt wexlow Jana Nekszyńskiego żonie Annie z Michalskich Nekszyńskiey wydanych, iako pod procederem będących, nabywać, lub summę iaką na one kredytować nie ważył się, niniejszą ostrzegaiąc awizacyą podpisuię się Datt Ru 1810 ianuar: 29 dnia.

Antoni Nekszyński były M. w. Ław

Tomasz Podzieliński rodem z miasteczka Wasiliszek z powiatu Lidzkiego Guberniı Grodzieńskiey służąc lat kilkanaście za ogrodnika w maiętności Montygaliszkach w Pcie. Upitskim sytuowaney był zaięty skarbową rewizyiną, w teyże maiętności do dziedzictwa W. Ignacego Kuszelewskiego Starosty Naszkuńskiego należący, umarł roku 1808 Maia 15 dnia, będąc chorym wyznał, iż ma Brata rodzonego w miasteczku Wasiliszkach. Po zeyściu tegoż Tomasza Podzielińskiego, gdy zostawił ze zbioru swego do kilku set Rubli wynoszącego, a różnym za Obligami rozpożyczonym; Awizuią się zmarłego Podzielińskiego Sukcessorowie, aby za złożeniem potrzebnych dowodow, dla odebrania tey pozostałości iawili się do Maiętności Montygaliszek w Pcie Upitskim Parafii Podbirżańskiey położoney. Piotr Woytkiewicz Ekonom Montygaliszek.

Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w maiętności Jotayniach exystuiący użyczywszy czasu stronom w Sprawę wchodzącym dla usprawiedliwienia się w zupełną gotowość, doświadcza codziennie, iż się skutkiem temu nie odpowiada zamiarowi i naywięcey z utratą funduszu konkursowego bezczynne schodzą godziny. — Przez niniey-

szą więc awizacyą po raz ostatni ostrzega, iż naydaley dnia 15 Februarii nie odmiennie Sprawę do namowy weźmie, przed którym terminem, ktoby z zupełnemi pretensyi swoiey do JW. Szukszty nie stanoł dowodami sam amissyi rzeczy własney, będzie dla siebie sprawcą — Datt 1810 Ru Januar: 23 dnia w Jotayniach. — Wincenty Dowgiałło Sędz: Zaw: Prezyd:, Jan Zongałłowicz Z. W. exdywizor, Adam Kozakowski Prez: Grodz: Kowień:

W roku idącym na dniu 26 Januar: zbiegł z miasta Wilna z kamienicy Marszałka Zaby za ostrą bramą sytuowaney od niżey podpisanego człek na imie Kazimierz, maiący lat 20. oczy siwe, twarzy okrągłey, włosow ciemno rudych, urody mierney, zabrał z sobą pieniędzy rubli 42 i pół w kiesce karmazynowey robioney z nici, przy tym wykradł swoy Attestat, który od JPana Białeckiego miał dany — upraszam przeto takowego zbiega ieśliby się gdzie okazał poymawszy do Swiciańskiego N. Sądu dostawić, a przyzwoitą nadgrodę uręczam.

Leon Gryffin Rott: Pttu Słon:

Niżey podpisany maiąc w Ziemstwie Pttu Trgo z JW. Stan: Judyckim Generał: debitorem Star: Wulfem Openheymem kupcem Pruskim utrzymuiącym u siebie mnie służące wexle o extradycyą z tymże Openheymem rzeczonych wexlow, a o zasądzenie zą onemi z JW. Judyckim process, gdy na pierwszym wstępie za Pozwami wyniesionemi nie stawał: przeto gdyby niewymawiał się niewiadomością, ninieyszą w Gazetach domieszczam awizacyą.

Naftel Leybowicz.

Działo się na Ratuszu Wileńskim w Radzie miasta Wilna Roku 1810 Mca ianuar: 17 dnia.

Rada Mieyska Wileńska ze względu na nowo wydany od Miasta na dochod funduszowy mieyski bramne i brukowe zwany, kontrakt trzyletni w warunkach i zastrzeżeniach onym dostatecznie obiętych: od dnia 1 teraznieyszego Msca Januarii po dzień także 1szy ianuary i roku 1813 JJPP. Fabianowi, Kaietanowi, Kazimierzowi i Janowi Kosobudzkim; instruktarz do poborowania takowego dochodu przepisany, przez zwierzchność potwierdzony, i do tych czas były, w celu aby wszyscy obywatele w ogulności, i każdy w szczegule iakie kolwiek bądź Produkta i artykuły dla wyprzedaży do tego Miasta sprowadzaiący byli wiadomi po wiele i z czego mianowicie płacić się powinno tenutorom wzmienionego dochodu bramnego; tak w ninieyszym ogłoszeniu iako też i w gazecie kuryera litewskiego zamieszcza następny.

1mo od bryk kupieckich z towarami bądź zagranicznemi, bądź kraiowemi do miasta wchodzących od konia groszy pięć Numero 5.

2do od każdey fury, z produktem różnego rodzaiu, i wiktuałami, mięsiwem, żywiołami oraz naczyniem, z narzędziami gospodarskiemi, iakoteż z materyałami iakiego kolwiek gatunku, na przedaż do miasta wchodzących od konia groszy pięć Numero 5.

3tio podobnież od wszystkich produktow, zboża i wiktuałow, wodą do miasta, bądź na przedaż, bądź za kontraktami wprowadzonych: a z brzegow rzeki końmi przewożących się; od konia groszy pięć Numero 5.

4to od furmanek lub bryk z lichtowanymi towarami wchodzących do miasta; od konia groszy pięć Numero 5.

5to od fury drzewa budowlowego z puszcz, lub ze składow mieyskich bądź na rynek bądź za kontraktami, do miasta wprowadzonego, od konia groszy pięć Numero

6to od każdey fury drzewa opałowego, tak prosto z puszczy, lub ze składow mieyskich na przedaż do miasta wprowadzonego, iako i za kontraktami dostarczonego od konia groszy trzy Numero 3.

7mo od każdey fury wapna i cegły; z ustronnych mieysc, to est: z wsiow nie zaś z tuteyszego przedmieścia Snipiszek na przedaż do miasta wchodzących od konia groszy 5. N. 5.

8vo od bydlęcia rogatego, do miasta na przedaż wprowadzonego groszy 5,

9 no od bydlęcia nierogatego oraz barana i kozy groszy trzy Numero 3.

10mo od wszystkich fur generalnie z wyż pomienionymi produktami, wiktuałami etc: przechodzących przez most mieyski na rzece Wilence pod arsenałem, w uyściu teyże rzeki, w rzekę większą Wilią, groszem iednym wyżey bras się powinno.

11 tak kupniący iako i przedaiący towary, produkta materyały, etc bądź z magazynow nad brzeżnych rzeki Wilii, bądź ze składow przed mieyskich, lub ze składow mieyskich; do których się pod pretextem własney konsumpcyi, bez opłatnie produkta wprowadziły; a potym na przedaż udeterminowane zostały: mogą właściciele z Tenutorami zgodzić się na opłatę ogulną; wpropo rcyą ninieyszego instruktarza, celem uniknienia kłótni i ambarasow z tąd pochodzić maiących —

Od towarow strugami rzeką Wilią spławiaiących się do Magazynow na przedmieście Łukiszki; a z magazynow Łukiskich, na przedaż do miasta wprowadzonych nic brać nienależy—

Tomasz Reyser.

Jan Rynkiewicz poddany dóbr inflantskich JW. Podkomorzego i kawalera Zyberka z nauki drugoletney slosarstwa kosztem dziedzica przy maystrze Syrawatniu mieszkaiącym pod Grynwaldą utrzymywany 6 Januar: b. r, uciekł — Jest on wzrostu srzedniego górą 2 arszynow— Twarzy pociągłey suchey ciemney, nosa długiego; oczu ciemnych, włosow bląd, nog w stopach nieco kłyszawych, Wieku blisko lat 20: ięzyk iego rodowity, litewski, mówi popolsku sposobem ordynaryinym, zna nieco po niemiecku i trochę czytania, a w kunszcie slosarskim iuż ma praktykę szczególnie na rzeczach drobnych dobrey szpulmacherskiey roboty—Odzienie miał surdut ciemno granatowy z żółtemi metalowemi guzikami, spodnie i kamizelkę swietleysze także z sukna granatowego; także granatową czapkę z czarnym barankiem, i czuykę kolorem wisniowym = wzywam Publiczność wszczegulności każdego naypokornieyszą prozbą o zaaresztowanie rzeczonego zbiega mieyscową policyą, i o łaskawe dziedzica otym w dobrach Lixnie uwiadomienie. oswiadczaiąc w imieniu tegoż przyzwoitą za takowy trud nadgrodę — Dan w Lixnie 810 ianuar 10 dnia.

Z powodu pretensyi po zeszłym JP Tadeuszu Białaszewiczu Rotm Grodz i b: Sądu Głł: Adwokacie, przez WWJP: Franc: Gryffina Kollesk sekretarza, Wincentego Białaszewicza Porucz B: woysk Poll: opiekunow sukcessora Karza Białaszewicza o czer zł 33 i zł 435 z pretensyami i expensem prawnym do JP, Adama Borysa kupca królewieckiego zastosowaney, ku zatwierdzeniu aresztu na summę temuż JP. Borysowi z rachunkowego układu opisaną, do Sądu ziem pttu: wileń JW. Hrabini Brzostowska starościna Puń: w ru przeszłym 1809 iunii 8 będąc pozwana, lubo po takowym pozwie kilkokrotnemi od siebie listami do JP Borysa, mogącego na przeciw podniesioney pretensyi mieć dowody zgłaszała się, i kopią pozwu przesłała; i lubo iako w rzeczy z zagranicznym obywatelem, którego wiadomość opozwie i areszcie nie dochodzi, w sądzie ziem aby nie wprzód rozciągał areszt na iego summę, aż pierwiey przez gazety do stanności i złożenia dowodow zarekwiruie, domagała się, gdy iednak na moie odezwy od pomienionego JP, Borysa JW, Hrabini żadney odpowiedzi do tych czas nie odbiera, ani o nadaney nikomu mocy do usprawiedliwienia się przez JP. Borysa nie słyszy: i gdy w przypadnieniu sprawy w tymże przeszłym ru 1809 na dniu 17 7bra sąd ziem wileń żądaney awizacyi nie postanowił, tylko dylacyą kopii spraw zadeterminował, po którym dilationis dekrecie oczewista rozprawa następować będzie. zatym JW Hrabini Brzostowska, unikaiąc deklamacyow o złożenie kondyktowego w niewiadomości JP. Borysa przez instancyą opiki z nią dekretu, że toczy się z oswiadczaiącą się, i nim samym z iego summy proces, a ztąd i satysfakcya poszukuie się, prócz listownych doniesień,niniejszym ogłoszeniem pomienione JP. Borysa ku pilności awizuie.

Hoffman Chirurgus Dentysta Okulista i Bandazysta który od lat 3 w Wilnie znany ofiaruie przeswietney Publiczności swoie usługi — Robi różne od medykow opuszczone operacye — Przedaie wszystko to co do ochędostwa zębow i ust służyć może—Przedaie lekarstwo od bolenia zębow: przedaie także wodę st Yves nazwaną—kuruie także swieżo powstaiące ruptury i stosowne do onych sprężyste bandaże u niego dostać można: Mieszka w domie Maiora Miłosza na Imbarach pod Nrem 47,

DRUGI DODATEK.